

עבודת השם

פרשת "בְּחֹקֵינוּ"

ואמרו ישפיל עצמו שתיקווחו רימה ותולעה. וכל אושר רב כוחו לעשות טובה בגופו ובממונו יעשה, ולא תשבע עינו שפיזר ממונו גם ייטיב על עצמו ואל בשרו כמאמר רבותינו זיכרונם לברכה (ערויבן נד א) בני אם יש לך היטב לך ויתכסה במה שיש לו ויכבד אשתו וירבה כבוד ביתו.

אדם ניכר בכיס ובפרט בדור הזה הוא דור ממון, שאדם להוט אחר הממון יותר מכל העברות ומכל התענוגים וממונו של אדם חביב עליו יש יותר מגופו ויש גם כן יותר מנפשו אבל זאת תורת האדם בעולם הזה שיהא גיבור הכובש את יצרו (אבות ד א) ויפקח עיניו ויראה כי הכסף נפשות אוסף והזהב נפשות דאב. ויבין האמת לאמתו כי מוטב לו לאדם שימות ברעב, ואל יהי רשעי לפני המקום ואל יכעיס את בוראו חס ושלום. ולא בכוח יגבר איש לאסוף ממון אלא יהיה גיבור הכובש את יצרו, ולא יהיה הכסף נחשב בעיניו למאומה רק יעשה את רצון הבורא. ובכן ייתן לכסף מוצא כאבנים לעשות רצון אביו שבשמים. ויאמין באמונה שלמה שיהא קבוע בליבו במסמרים בל ימוט, שמזונותיו קצובים לו מן השמים. אם יעלו שמים ירדו תהומות לא יוכלו להעדיף או להחסיר לו אפילו פרוטה אחת חוץ מההוצאות מיצוות ומעשים טובים שאינם קצובים אלא אם מוסיף מוסיפין לו מין השמים ימים ושנים בטוב ובנעימים ובכן יש קונה עולמו בממונו שמרבה צדקה מרבה מצוות ובמעשים טובים וקונה שם טוב לעצמו, קונה לו דברי תורה קונה לו חיי העולם הבא. וישמר אלה ולא יהא נרדם סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם. (קהלת יב ג).

"אם־בְּחֹקֵינוּ, תִּלְכּוּ; וְאֶת־מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם." (בחוקותינו כו, ג) עמל התורה הוא רצון הבורא שתהיו עמלים בתורה (רש"י) ה"אור החיים" הקדוש שואל מדוע עמל התורה נקרא בלשון "חוק", מדוע נאמר "בחוקותי" בלשון רבים? ועוד, מהו לשון "תלכו"? ועוד, מהו עמל התורה? מה שנאמר "בחוקותי" לשון רבים הוא מלשון חוק וזמן, שצריך לקבוע לו עת לתורה ביום ובלילה, כדכתיב: "והגית בו יומם ולילה" (יהושע א, ח). ועוד, אמר "תלכו" ללמדך שצריך לעסוק בתורה אפילו בהליכה כמ"ש "ובלכתך בדרך" (דברים ו, ז) דבכל רגע ורגע חייב אדם בלימוד התורה, כמו שמצינו במדרש (ויקרא רבה לה, א) "חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" (תהילים קיט, נט), שהיה דוד חושב לעשות ענינים ועסקי ורגליו מוליכות אותו לבית המדרש, וזה בא מצד החשק והרצון שהיה למוד התורה, שאפילו היה רוצה ללכת למקום אחר היו רגליו מוליכות אותו לבית המדרש.

"שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךְ, וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמֶד; וְאֶסְפְּתָה, אֶת־תְּבוּאָתָהּ." (בהר כהג, שש שנים תזרע - סופי תיבות שמע - רמז לפסוק שמע ישראל שיש בו שש תיבות ולומר לך - כל הזרע שש שנים ונח בשביעית מעיד ביחודו של הקב"ה שהוא יחיד וברא את כל העולם בששה ימים ונח בשביעי, וכל הזרע בשמיטה כאילו כופר ר"ל ביחודו של עולם. (החיד"א))

"וְכִי־תִמְכְּרוּ מִמְכַּר לְעִמִּיתְךָ, או קנה מיד עמיתך־אל־תונו, אִישׁ אֶת־אֲחִיו." (בהר כהיד) כתוב במדרש תנחומא (ויקרא בהר אות א) על הכתוב: "וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו" זהו שאומר הכתוב: "נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו (משלי כח כב) הפסוק הזה מדבר בהרבה בני אדם "נבהל להון איש רע עין; זהו קין. אמר הקדוש ברוך הוא: אתה נבהלת לירש את העולם, חייך חסרון יש לך הוי "ולא ידע כי חסר יבואנו" ומה היה לו? שנטלטל בעולם שנאמר: "נד ונד תהיה בארץ" (בראשית ד יב).

רדיפת ממון בגלל השתלטות על אחרים. חצי העולם היה שייך לקין אבל גם להבל אחיו יש את חצי העולם השני. דבר זה יצר קנאה אצל קין וגבר בו יצר ההשתלטות על הבל אחיו, ורצה לשלוט על העולם כולו על ידי שרצח את אחיו עונשו היה, שלא שלט על שום מקום, אלא נאלץ לנדוד בכל העולם כאדם רדוף ללא בית ובכל מקום הוא נחשב לגר זור. עשית הון עבור מחיה ופרנסה. בסיבה זו אין כל פסול, אבל אם אדם רודף אחר זה הוא עלול לעבור על איסורים הן בין אדם לחברו והן בן אדם למקום. אל יתהלל עשיר בעשרו כי אם בעשותו חסד משפט וצדקה (ירמיהו ט"ב כג) ולא ירום לבבו שאין גופו ממון וברכות הטובה יזכור ימי הרעה המעותדים לבוא עליו, ויום המות יהיה נגד עיניו כי שם עשיר ורש נפגשו ושווים הם.

19:09	כניסת השבת צאת השבת שקיעה ר. תם הנץ
20:13	
19:32	
20:44	
5:47	

הפטרה: "השם עוזי ומעוזי"

ו"תלכו" דהיינו אל תעמדו במקומכם, כל יום ויום תלכו ממעלה למעלה וזה ההבדל בין אדם לבהמה. עגל בן יומו קרוי עגל, עם לידתו יכול הוא כבר ללכת ואין לו כל התקדמות בחייו. לעומת זאת, התינוק כשנולד הוא הולך ומתעלה מיום ליום כיוון שזו היא תכליתו. וזה אף עדיף על המלאכים שאצלם לא שייכת התקדמות. וזו חובתו של האדם ללכת ולחפש כיצד להתעלות בתורה, למצוא את מקום לימודו וללמוד בחשק ואהבה. כך אפשר לקיים "ובתורתו יגהה יומם ולילה" (תהילים א, ב) וגמזי "ותורתו" הרי זו תורת ה'! אלא כאשר האדם מתחיל ללמוד עדיין זו תורת ה', אך אם הוא עמל בתורה היא כבר נקראת "תורתו". עוד מסבירים המפרשים, מדוע כללה התורה את עמל התורה בלשון "תלכו"? והסבירו זאת בדרך משל: משל לאדם שנכנס לבית וראה אנשים יושבים סביב לשולחנות ערוכים, מלאכים במאכלים טעימים, ובכל סוגי השתיה והמעדנים, כסעודת שלמה המלך, וראה שכולם לבושים בבגדים נאים. כל כך נהנה האיש מהפאר שראו עיניו, כיוון שכולם נראו לו יפה. והנה לאחר שגמרו את הסעודה, התחילו האנשים לקום ממקומם לילך לביתם,

והנמשל הוא: באה התורה ללמדנו כיצד ידע האדם שהוא עמל בתורה? וכך יבדוק עצמו כאשר הוא יוצא מחוץ לבית המדרש ועדיין הוא שקוע בלימודו, זה מראה שהוא עמל בתורה, לעומת זאת בתוך כחלי בית המדרש, שם כולם נראים כעמלים בלימודם, רק כאשר יוצאים מחוץ לבית המדרש, אז מורגש ההבדל מי שחושב על לימודו בצאתו ובלכתו, וגם בדרך מדבר בדברי תורה. זה נקרא עמל התורה. לכן כתבה התורה את העמל בתיבת "תלכו". (אור דניאל).

לצערנו, רבים הם האנשים שמסיבות שונות חושבים שאין עוד טעם לחייהם בגלל נפילות כלכליות או עקב בעיות רפואיות, רק אדם היודע מה הכוח העצום שיש בתורה מבין כי התורה היא, היא טעם החיים וללא התורה גם מכה קטנה יכולה להביאו לייאוש, על כן הבה נאמץ את הסיסמא: "תורה היא טעם החיים". (אור דניאל).

קיצור: עד לא-מכבר הוא היה יהודי אמיתי, שהתגורר בבית מפואר. דלת הבית הייתה תמיד פתוחה לרווחה, והעניים הרגישו בו בני-בית. הוא היה יהודי של תורה וחסד, מחסידיו של האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין. **המשך:** בכאב-לב ענתה האישה כי בחפץ-לב היו מוכנים לארחו, אולם עניים מרודים הם ובבית אין כול. מוטב יפנה לבית אחר, שבו יוכל ליהנות מסעודת חג מכובדת. האיש מיהר להגיב: "אם הבעיה כספית, אתן לך סכום גדול המספיק לכל צורכי החג בהרחבה. מהרי אל השוק וקני לך בשפע את כל הדרוש, מזון ובגדים, ואני אשמח להיות אורחכם בליל הסדר". באומרו זאת מסר לידי האישה צרור שטרות והלך לדרכו. מופתעת ונרגשת מיהרה האישה לקנות את כל צורכי החג. במרץ התייצבה במטבח, לקלף ולבשל ולהכין את מאכלי החג במיטב מומחיותה, כפי שעשתה בשנים הטובות. בזמן שנותר הספיקה לשוות לבית מראה חגיגי, והדליק בו נרות רבים, מפיצי אור יקרות לכל עבר. בשעה מאוחרת צעד החסיד מבית-הכנסת לעבר ביתו וליבו כבד עליו. "איזו הרגשת חירות אפשר לחוש בשולחן סדר עלוב כל-כך", הרהר בדרכו. אך כשהתקרב לביתו הופתע לראות את האור הרב הבוקע מן החלונות. הוא נדהם שבעתיים כאשר אשתו קיבלה את פניו בברכות 'חג שמח' לבבית, לבושה בבגד חגיגי חדש, שהספיקה לקנות לעצמה בצוהרי היום. "גם לך קניתי בגד חדש. גש-נא להחליף את הבגד הישן, ואז אספר לך הכול", אמרה בעליצות. הם חיכו לאורח, וכשעברו השעות והוא לא בא, החלו בעריכת הסדר. לאחר אמירת ההגדה הגיעו לשולחן עורך, והחסידי פצח בשירי הלל והודיה לה' על כל הטוב שגמלם. לפתע נשמעו שוב דפיקות בדלת. זה היה האורח הסוחר שהבטיח לבוא. הוא נכנס בפנים מאירות וישב אל השולחן, אולם במקום לעשות קידוש ולערוך את הסדר, החל לברכם, ובני הזוג הרעיפו עליו את תודותיהם. כשסיים לברכם קם ממקומו, פנה אל הדלת ונעלם. בני הזוג נותרו פעורי-פה, ובאין ברירה המשיכו בסדר. בימים הבאים לא הצליחו להירגע מהחוויה המיוחדת, והחליטו לנסוע יחדיו אל רבם, הצדיק מרוז'ין. רק הוא יוכל לתת להם הסבר מספק. בבואם אל הצדיק סיפרו לו הכול, מהחלטתם שלא למכור את כוסו של אליהו ועד ביקורו המוזר של הסוחר. חיזק עליה על פני הצדיק והוא אמר: "ראו איזו זכות גדולה נפלה בחולקם! זכיתם לראות את אליהו הנביא בכבודו ובעצמו, שחרדתם לכבודו, לכבד ולקשט את כוסו מדי שנה בשנה. אולם האישה, שבתורה בחיי דוחק והתעקשה שלא למכור את הכוס, זכתה לראותו פעמיים!". **סוף!**

סיפור בהמשכים "בעל הכוס" חלק ב'

פינת ההלכות ע"פ ילקוט יוסף "דיני הכנת מאכל לבהמה בשבת" כרך ד.

יב. מותר ליתן מזונות לפני הכלב, [והיינו בכלב שאין בו חשש שיוקם לבני אדם, שאם הוא כלב המזיק הרי בלאו הכי אסור לגדלו, וכמו שאמרו בגמרא, לא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו, וממילא אסור גם ליתן לפניו מזונות] ויש אומרים דהותר ליתן מזונות גם בפני כלב של הפקר, מאחר שמזונותיו מועטים. ויש חולקים וסוברים שלא התירו אלא בכלב השייך לו שמזונותיו עליו. והנכון הוא שידרוק לפני כלב המופקר את הפסולת שרוצה בלאו הכי לזרוק, ובכך נמצא שאינו טורח במיוחד עבורו. [ילקוט שבת כרך ד עמוד מ]

יג. מחתכין נבילה לפני הכלבים אפילו נתנבלה בשבת, בין שהייתה מסוכנת מערב שבת בין שהייתה בריאה. והני מילי בנבילה קשה, שאי אפשר להם לאוכלה בלא שיחתכוה לפניהם, אבל אם הייתה הנבילה ראויה לכלבים גם בלא החיתוך, אין לחותכה בשבת, שאין לטרוח בשבת לצורך הבהמה בדבר שיכולה לאוכלו כמות שהוא. [ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד מד]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת שלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגישה: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"